

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felolvas szerkesztő:
Bíró Pál.

Főmunkatárs:
Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 5 frt, félévre 2.50, negyedévre 1.25
Egyes szám ára 5 kr.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai, Wekerle-tér 502
Hirdetéseket a legutóbbi évfolyam árban közölünk.

Március 15-ike.

Sátoralja-Ujhely márczius 16.

Március 15-ikét, azt a napot, a mely sarkpontjává lett nemzeti törekvésünknek, amelyen a magyar nemzet kulturális hivatása és nemzeti szabadsága megfordul: lélekemelő és magasztos emlékezettel ünnepelte meg Sátoralja-Ujhely városa és Zemplénnvármegye. Az a fényes nap, amely szeretőmlött márczius idusának szép reggelén és végigcsókolta a magyar haza földjét, az a rügyfakasztó, ibolyaillattal telt tavaszi reggel, a minden szabadságok boldog reggele ünnepi hangulattal volt tele. Éreztük, hogy lelkünk a múlté, hogy szívünk a boldog dicsőség emlékezésére hevesebben dobban, hogy keblünk dagad és az illatos tavaszi reggel minden csepp levegőjével a szabadság erejét szívja tüdejébe. Nem, nem egy elkorcsosult nemzet, nem egy elvesztett nemzet örül így a szabadság reggelének: hanem egy izmos, öserejében duzzadó, nagy tettekre hivatott nemzet.

Az ünnepekről tudósítónk a következőket írják:

Sátoralja-Ujhely és Patak.

Kora reggel ünnepi színt öltött a város. Fellobogóztak házak, verőfényes márcziusi tavaszi reggel, az ünnepi ruhát öltött és nemzetiszin szalaggal feldiszített diák sereg és lelkes hangulat közöttötte Sátoralja-Ujhelyben a szabadság reggelét. Az iskolák zárva voltak, mindenki, intelligencia, polgárság ünnepi ruhát öltött, az arcon a lelkesedés lángja ragyogott. A hivatalok csak amugy immel-ámmal működtek. Asszonyok, leányok és egy diszes nagy közönség a főgymnázium matinéjára látogatott el, ahol szavalkókkal és szép beszédekkel tarkított lélekemelő ünnepség ment végbe. Dél tájban élénk lett az utca, a vasúti állomás összes termeti hölgy és férfitagokból álló nagy és előkelő társaság lepte meg. A Budapest felé menő déli szemlyvonat csak nagy nehezen tudott helyet adni a sárospataki szabadság-ünnepre ránduló nagy közönségnek. Sárospatakon mintha megcsapta volna arcukat Rákóczy korának édes szele, szinte kiéreztek a rügybontó levegőből, hogy a nemzeti nagy eszmék egyik dicső kis fészékében vagyunk. Az utcának végig egy egész trikolór tenger ömlött el. Jogakadémiai hallgatók és diákok óriási csoportja fogadta az ujhelyi vendégeket, a jogakadémia épületével szemben ünnepi díszben sorfalt álltak. A délutáni ünnepélyről, mely 5 óráig eltartott, alább számolunk be.

A látogatók a délutáni vonattal visszatértek Ujhelybe, hogy a városi kaszinó nagy ünnepi banketjén jelen legyenek.

Este a gyártelepi munkások és tisztviselők a »Magyar Király« szálloda éttermében szép és lelkes ünnepséget rendeztek.

(A társasvacsora.)

A sátoralja-ujhelyi városi színház volt a márczius 15-iki ünnep fénypontja. Körülbelül 200—300 ember ült az asztaloknál, a páholyok zúfolásig megteltek a legszebb hölgyközönséggel.

Pontban 8 órakor a dalárda buzdító éneke után felállott Dókus Gyula, mint a városi kaszinó elnöke és pár szóval méltatván a mai nap jelentőségét, megnyitotta az ünnepet. Eltette a koronás királyt és a hazát. A poharak összeszendültek, a közönség felállással éljenzett, a cigány tust húzott.

(Ünnepi beszéd.)

Az első fogás után felemelkedett Matolay Etele zemplénnvármegye alispánja és a városi kaszinó megbízásából, szünni nem akaró tetszés és általános helyeslés, meg-megújuló taps és lelkesedés közepette szóról szóra a következő ünnepi beszédet mondotta:

Tisztelt polgártársaim!

Hogy a mai ünnepély t. érdemes rendezői ismét engem szólítottak fel az ünnepi beszéd elmondására — aki már ismételve voltam ezzel megtisztelve: korántsem tulajdoníthatom annak, mintha ezelőtt elmondtam egyszerű beszédeim akár az ötletek és gondolatok gazdagságával, akár elragadó, vagy lelkesítő előadásával a t. rendezők és a mélyen t. közönség különös tetszését érdemelhetnék volna ki; — tulajdoníthatom csak két körülménynek és pedig egy részről és *ísképen* annak, hogy a 48-iki márcziusi napokat — habár csekélységemnél fogva nekem azokban tényleges szerep nem jutott — már nem gyermekésszel élttem át és azon kevesek egyike vagyok, akik még most — az 51. évfordulón is életbe vannak. A másik körülmény, melynek megtiszteltetésemet köszönhetni vélem, az, hogy t. polgártársaim egyszerű beszédeim hazafiságának *őszinteségében* nem kételkedtek (Éljenzés. Halljuk! Halljuk!)

Nem bocsájtkozom az 1848-iki márcziusi napok eseményeinek előadásába: annyira köztudomásuak azok, hogy az én elbeszélésem csak ualmat okozhatna. De nem szándékom a mai ünnepély *értelmének* fejtegetésébe se bocsájtkoznom: tettem ezt csekély erőmtől telhetőleg egy előbbi alkalommal; és mert azt hiszem, hogy akik ez ünnepélyre ide sereglettek, annak jelentőségével úgy is tisztában vannak

Legyen szabad e helyett — kegyes engedelmökkel — a félszázad év letelte után némi össze-

hasonlítást tennem az *akkor és most* között. (Halljuk! Halljuk!)

E napot sokan a forradalom napjának — a forradalom kezdetének tekintik. Helyesen-e vagy sem — attól függ, milyen értelmet tulajdonítunk a »forradalom« szónak. Ha egyszerűen csak a törvényes hatalom elleni fegyveres fellázadást értjük alatta — akkor e szót nagyon helytelenül alkalmazzuk a 48-iki márczius 15-ére, mert épen azon napon az eszébe sem jutott senkinek; — és habár utóbb csakugyan harcra került a dolog — egész világ tudja, hogy harcunk az önvédelem harca volt. (Igaz! Ugy van!)

De ha »forradalom« alatt azt értjük, hogy az eszmék és kedélyek forrongásából új eszmék, új irány, új vágyak és törekvések forrnak ki — akkor igenis — forradalom kezdete volt a márczius 15-ike.

Ismét felesleges munkába fogtunk, ha mindazon új eszméket, törekvéseket, vágyakat akarván ösmertetni, melyek az akkori forrongásból kiforrtak: ezek is köztudomásuak; ezek részint politikai, részint társadalmi téren nyilvánultak.

Politikai téren a szabadság, társadalmi téren a testvériség és egyenlőség volt a jelszó. Tiszteltük bár a haza és király iránti hűség jutalmául nyert nemesi, bárói, grófi, hercegi címeket, de azt hittük, hogy ilyen ujak adományoztatása ezentul megszűnik, hogy a pusztá születés által nyert ilyen címek senkinek se adhatnak oly hatalmat és jogot, amelytől mások el vannak zárva, — »polgártárs«-nak szólítottuk egymást és aki valamely közhivatalt viselt, minden rang megkülönböztetés nélkül hivatala szerint szólítottuk egyaránt »Esküdt Ur«, »Jegyző Ur«, vagy »Miniszter Ur«, de sem beszédben, sem írásban nem volt tekintetes, nagyságos, méltóságos ur stb. (Zaj. Halljuk! Általános tetszés és éljenzés.)

Igy volt akkor! . . . És most? . . . Ha valakinek irunk, akivel ritkán érintkezünk, sokszor még a jó vaskos címtárt is áttanulmányozzuk míg megállapítjuk, hogy nagyságos (ezen alul nem is szállunk) méltóságos vagy kegyelmesnek címezzük-e, felülről szinte naponkint szaporítják a bárók és grófok sorait és lábunkat eljárnak a kesztkék, rendjeleért. Ünnepelesen tiltakozom a feltevés ellen, mintha ezzel bárkinek is a *gusz-luszl* vagy kedvt akarnám rontani: csak épen az összehasonlítást akarom megtenni a társadalmi fogalmak közt *akkor és most*. (Hosszszantartó éljenzés és taps.)

És politikai téren? . . . Hát akkor az április hó 11-én szentesített — 14-én ünnepélyesített — 48-iki törvényekben elősmertetett és szentesített mind a mi hazánkat valódi állammá teszi és volt önálló magyar — és nem közös — hadügy és pénzügyminiszterünk is. Utóbb — mert bizonyos körben megvolt a háromszázados törekvés hazánkat a szomszéd birodalom egyszerű tartományává lealacsonyítani, a magyart az élő nemzetek sorából kitörlni, egy kis nemzetiségi töredékké törpíteni — ennek befolyása alatt az akkor uralkodó hatalom viszásvonta a mit előbb elősmertett és a nemzet? . . . meghajtotta talán fejét és lemondott a hadügy és pénzügyminiszteréről, hogy harcolnia ne kellessék? Nem! sőt inkább vetekedve az önfeláldozásban, felvéve az önvédelmi harcot; s bár az ellene szövetezett két nagyhatalom tulerején győzelmet nem aradtatott: a férfiasan teljesített kötelesség büzke önértékeléssel tekinthet vissza harcára (Lelkes éljenzés!)

Igy volt akkor! . . . és most? Visszanyertük alkotmányunk ronsait; — egynek kivételével önmagunk romboltuk le bástyáit, sőt már ez egyet is kikezdtük; de a közigazdaság, a pénzügy, a honvédelemterén lemondottunk az önrendelkezési jogról s úgy nem vagyunk *állam* magunkban, mert máshoz vagyunk kötve.

Önálló magyar hadseregről beszélni sem merünk; a közigazdasági önállóság pedig önként kínálkozik, az a másik fél amelyhez kötve vagyunk, maga akarja elszakítani a minket összetartó köteket és *mi* nem akarjuk a szabteket önrendelkezési jogot elfogadni, amin két kézzel kellene kapnunk; de erőnek-erejével *ismét a nyakába varjuk magunkat annak az Ausztriának, hogy tovább is kizsákmányoljon, kizsápolozzon minket*, csak arra kérjük, hogy ne sokkal nagyobb mérvben tegye azt mint eddig. És ha bár nem tagadhatjuk, hogy óhajtanánk lenne annak a függetlenségnek a megvalósulása, *egy felülről betanított sóállammal elálljuk lelkiismeretünket*, hogy jó lenne, de elérhetetlen, és nemcsak semmit se teszünk; hogy az ezent cölhoz vezetó utat megnyissuk és egyengessük, de még magunk is azoknak segítünk, akik azt végleg elzárni és bevágni törekednek! . . . (Igaz! Ugy van!)

Politikai téren így vagyunk ma! Mint hajdan Róma nagy polgára minden beszédét azzal végzé — bármiről is volt szó — Caeterum Carthaginem delendam esse censeo, — magyarul »Egyébként

Carthágót lerombolónak vélem» ugy én is azt mondom mindannyiszor: ne nyugodjunk, míg vissza nem szerezük a mi még hiányzik a március 15-éből — az önálló magyar közgazdaságot, a magyar pénzügyet, a magyar hadsereget.

Mert nem állam amely nem saját hadsereget állítja ellenséggel szembe, nem állam, a mely nem gazda saját területén.

Éljen a független magyar hazai! (Hosszan tartó meg-megújuló, szünni nem akaró lelkes éljenzés és taps. Szónokot számosan üdvözlük.)

(Hatás és hangulat.)

Az ünnepi beszéd elhangzása után valóságos lelkesedés szállotta meg a társaságot, a hölgyek arcáról honleányi édes pir ragyogott. A hangulat emelkedett volt. A dalárda szinte ihlettséggel, valóságos hazafiai tüzzel énekelte a régi korból való szép dalokat, énekeket. A cigány a magyar nótákat játszotta, hol tüzzel, hol bánatosan, hogy szinte belesírt a hegedűje.

(Beszéd.)

E közben általános érdeklődés és nagy tetszések mellett beszéltek a következő sorrendben:

Rohoska József ref. s. lelkész: Az önálló független Magyarországra, a 48-as eszmék diadalára emeli poharát. Áldozunk — ugymond — a nagy nap emlékének, megszenteljük azt a nagy ünnepet, melyet nem valami paragrafus irt élénk, sem nem valami kormányrendelet szabott meg nekünk, hanem a nemzeti géniusz vésett sziveinkbe kitörülhetlenül s a történelem is rég táblájára irt lángoló betűkkel kiolthatatlanul. A márciusi nagy ifjúság dicsősége közben azt fejteti, hogy az ifjúsági mozgalmak egyáltalában nem kicsinyelődtek, mert a történelem tanúsága szerint nagy dolgokra, csodatettekre is képes az »nemzet virága« — nehéz viszonyok, válságos körülmények között. E gondolatok fejtegetése s a márciusi ifjúságról való kegyetlen megemlékezés után kijelenti — mintegy az ifjúság nevében — hogy ama dicső ifjúságot mindenkor szent lelkesedéssel valja követendő példányképeinek s hön óhajtja, hogy azok mielőbb teljes diadalra jussanak. Azután beszél arról a lelki elfajulásról, a mely manapság a közelletben oly szégyenteljesen tapasztalható. Látjuk — ugymond — mint *kapaszkodnak csabisa a külső dekorumért*, a kitüntetések után minden nemesebb ambíció nélkül. Látjuk, mint áhítoznak a keresztkéért, címzésekkért; látjuk, mint dolyfösködnek, milyen *fenhíjjáással beszélnek lefelé, míg odafönt szinte meggörnyedve alánkodnak*. Azután kemény szavakkal eltorozza a hypokrizis és a cimkorság elfajulását. Mi — így végzi beszédét — minden erőnkkel, tehetségünkkel küzdeni fogunk azokért az elvekkért. Bizony még nagyon sok a munka, nagyon sok a tenni való e tekintetben is. Sok 48-as eszme vár még megvalósulásra. — Fájdalom, még a »szabadság, egyenlőség, testvériség« hármas jelszózata is igen sokszor látszik üres frázisnak manapság. A boldogabb jövő reményében emeli poharát a márciusi ifjúság elveinek teljes diadalára! Éljen az önálló független Magyarország! (Hosszan tartó, lelkes éljenzés.)

Közben id. **Bajusz** József állott fel és általános figyelem mellett, siri csendben igazi, nagy hatással szavalta el a »Felsőmagyarországi Hírlap« március 15-iki számában megjelent március

15-e c. remek költeményét, később pedig közkívánatra a 1848-iki honvédek emlékére ugyanott megjelent szép versét.

Dr. Reichard Soma: Tartalmas és lelkes beszédben fejtegette a közjogi alap híveinek álláspontját a függetlenség eszméivel szemben. Elmondta, hogy nekik, a kiegyezés híveinek is eszményképük, törekvésük a független, nagy Magyarország, de nem tartják azt most megvalósíthatónak. Más utat, szorgalmas hangyamunkával akarják elérni, hanem szívük mélyén nekik is ott él az eszme s ők is lelkes tisztelettel néznek a nagy idők nemes bajnokaira.

A kezdetben zajos ellentmondásokkal fogadott beszéd emelkedett befejezésével a legelsőbbeket is kielégítette s ezt jelezte az általános éljenzés, a mely felhangzott, midőn a szónok beszéde befejezéséül a 48-as idők jelenlévő szereplőit éltette.

Bíró Pál: Beszédjének bevezetése után így folytatja a szót:

Tisztelt polgártársaim! Hogy mik azok a 48-iki eszmék azt itt fölösleges ösmertetnem. Csak éppen Matolay Etele alispán azon fejtegetésére, vajjon forradalom, vagy szabadságharc volt-e a magyar nemzet 48-iki akciója, erre nézve vetek egy pillantást a világtörténelem lapjaira. Az 1848-iki vihar, mely végigsöpört egész Európán, semmi más, mint visszahatása a megelőző évtizedek nyomásainak. A magyar nemzet az emberiség fejlődésének lépést tartott, az eszmék folytonos haladásától el nem maradt, midőn 1848-ban a szabadság láza általános izgalomba hozta a szellemeket. Nem forradalom volt ez, mert hisz nem kellett nekünk fennálló törvényekkel szembe szállani. Hát voltak akkor törvények? Igenis voltak papirus törvények, mert a törvény csak fikció, magyarul hazugság volt. Nem uraim, — nem forradalom volt ez, hanem a szabadság igazi harca. Harc azért, mert a nemzet nem akarta szótlanul tűrni a jogfosztások kegyetlenségét, mert a század haladásával a civilizáció új színvonalára jutott, mely az önkény uralomban a gyulázat bélyegét látja sütte a nemzet önállóságára. (Általános helyeslés! Zaj!)

S míg 1848 a többi nemzeteknél csak politikai térfoglalás kísérlete volt, addig nálunk egy nagy nemzeti újjá születés, amely nélkül talán sirba szállott volna ez a nemzet. Hagyják meg tehát nekünk, a kik Magyarország függetlenségét óhajtjuk azt a hitünket, hogy az az erő, amely az országot újra teremtette, az az erő, amely magában rejti a szabadság, egyenlőség és testvériség magvait, az csakis a független eszmékkel érvényesülhet. Igaza van dr. Reichard Soma ügyvédnek, hogy ennek az eszmének hívei ma csak a rajongók és az idealisták. Igaza van. Hát mi csak azok akarunk maradni is, és igyekezni akarunk az ideált megvalósulás felé vezetni. (Ugy van! Ugy van!)

Figyelmeztet Reichard ügyvéd arra is, megintek, hogy a tett szöbben beszél minden szép szónál, hogy ők a tett emberei vannak olyan hazafiak, mint mi idealisták. Hát én elősmerem, hogy politikai életben a tett emberei az igazi aktív munkások, és hiszem, hogy azok akik az 1867-iki törvényeket megalkották szerették a hazájukat éppen úgy, mint a rajongók. De sejttem, hogy az ő szemük előtt is mindig az ország függetlensége lebegett: csakhogy lassú és bölcsen előkészített uton vették azt elérhetőnek. Megengedem azt is, hogy a körülmények megalkuvásával az igazi szabadelvűség mezején keresztül haladva eljuthatunk idővel a függetlenség rőzsás kertjébe. De tekintünk fel arra a közelmúltban magasan hordozott szabadelvű zászlóra, amelyet a 67-iki vívmányok szele bontott ki és látni fogjuk, hogy azokkal a tetteikkel nem jutunk a boldogság utjára. Mert az igazi szabadelvűség alapelve: a jogok szabad érvényesülésnek biztosítása, a szabad meggyőződés és minden szabadság tisztelete. Nem pedig mint ed-

dig volt: a jogok eltírása, a szabad meggyőződés elfojtása és az egyéni szabadság elzárása. (Zajos helyeslés! Igaza van!) Hála az Igenek ezek a gyakorlatból most már ki fognak talán pusztulni. Hinni reméljük, mert hisz a miniszterelnök szökből hangzott el nemrégiben, hogy lesz már ebben a hazában: jog, törvény és igazság. (Éljenzés) Nem lehet kormányelnöki program ennek a három szónak fogalma, mert hisz az valami természetesen hogy igazi állami élet, igazi nemzeti élet nem is létezhetik mindezek nélkül. És hogy mégis így szólt a miniszterelnök, ezzel csak azt dokumentálta, hogy a mi nem volt oly rég ebben a hazában: jog, törvény és igazság, az lesz ezután. A tett emberei tehát ne hivatkozzanak tettekre, hanem bizonyítsák be ezután, hogy tetteik méltók a tiszteletre, a mint eddig nem volt az. (Ugy van! Helyes!)

Mert hogy éppen a tettekről beszélünk, éppen ma a szabadsájtó és szabadság ünnepem nem lesz érdektelen arra figyelünk, hogy a jog, törvény és igazság mellőztetése mily súlyos és végzetes következményekkel jár nemzetek békéjére. (Ugy van!) Mert bizonyul a történelem minden lapján; nem jó a népet arra tanítani, hogy a mi a törvényben van az hazugság, hogy az a jog, a mit a törvény biztosít az a gyakorlatban nem létezik, nem jó a népet arra tanítani, hogy a jogsértésért igazságot kereső igazságot nem talál. Mert a világtörténelem világosan igazolja, hogy a naiv nép lelke ösmeri a jogok és kötelességek közti korrelációt és nem érez morális kötelességet ama törvények iránt, amelyekben a számára biztosított jogok a gyakorlatban nem léteznek. (Ugy van! Általános helyeslés.)

Beszél azután szónok a magyar népről, a közvélemény anasztéziájáról és így végzi beszédét: Ne féljünk valahányra a magyar szabadságot felhő borítja. Volt mindig boru. De a sötétben is van világosság. A legsötétebb felhőből keletkezik a legfényesebb villám. Hiszünk a világtörténelemben, az emberiségben, a népek szellemében, a napban, amely keletről kelve a magyarokat nyugatra vezette, nekik hazájukat megmutatta és megáldotta. Áldja az Ég ezt a magyar hazát! (Leikes, hosszan tartó éljenzés.)

Dr. Buza Barna: Mélyen tisztelt polgártársaim! Március 15-ike mint egy örök memento tér vissza hozzánk minden esztendőben, mint örök, nagy emlékeztető, amely az emlékezés tisztító, lelkesítő erejével kiragadja lelkiunket s a mindennapi élet alatt hömpölygő áradatából felviszi a magasba, nagy eszmék, magasztos elvek tiszta és dicső régiójába, s míg varázsos fényben mutatja nekünk a multak nagyságát, a multak dicsőségét, másik sugarával világosságot küld a messze jövőbe, hogy avval a világossággal irányt jelöljön, célt mutasson törekvésünk számára.

Ez után hosszabban beszélt arról, hogy Magyarországon csak úgy érvényesülhet a nemzeti akarat, ha Bécs megengedi, majd így folytatta:

Erre a keserű tanulásra is megtanított bennünket ez a nap. És megtanított, hogy csak egy van, ami ezt a szégyenteljes, lealázó állapotot megszünteti: Magyarország teljes állami függetlensége. (Ugy van! Hosszan tartó lelkes éljenzés.)

És én azt hiszem, lehet, hogy eltérő a nézeteink az eszme kivihetőségére, megvalósulhatására nézve, lehet, hogy másképp fogjuk fel a jelen céljait és feladatit, de az nem lehet, hogy a független, szabad, boldog Magyarország legalább mint reményesség, mint utópia, legalább mint a messze jövő ábrándképe ott ne éljen mindig minden magyar ember lelkében. Az nem lehet, hogy a magyar ember vissza ne sirja

Hollós Máttyás korának nagyságát, Hollós Máttyás korának dicsőségét, az nem lehet, hogy a magyar ember előtt örök imadás glóriájában ne ragyogjon mindig Kossuth Lajos szent alakja. Az nem lehet, hogy a magyar nemzet mindőkre lemondott volna arról, hogy mint független, szabad állam teljesen a maga lábán álljon.

Beszédét így fejezte be:

Juttas a eszünkbe március 15-ike, hogy a napi politika alkalmi törekvésein, muló irányain felül mindörökké él a szent, nagy eszme: a függetlenség, a nemzeti nagyság eszméje. (Éljen! Éljen!)

Erre a mindnyájunk közös édes ábrándjára, ennek a győzelmére, megvalósulására köszöntöm én ezt a poharat. (Leikes, hosszan tartó éljenzés.)

Az után beszéltek még nagy hatással **Szokolosky** Bertalan és **Herics** Sándor.

Dr. Schön Vilmos világos és szépen vázolt történeti visszapiantást vetett a magyar nemzetetlen korra és az elnyomatás keserű időszakára, amelyből valóságos glóriaként emelkednek az 1848-iki eszmék, Magyarország függetlenségének eszméi. Szép beszédét nagy figyelem mellett hallgatta és lelkesen megjelenezte a közönség.

Janka Károly hatásos és szépen előadott beszédével befejezte a lelkes és szép ünnepet. A dalárda élénkelte a »Rákóczy indulót«. A legszebb emlékekkel a szívből, a legőszintébb örömmel ez ünnep reflexiói által a közönség oszladozni kezdett.

A vidék.

* **Sárospatakon** — mint fentebb megírtuk — valóságos örömrában usztt a kis város, amelyet nagybőrra az egyetem hallgatóság és a diákság tesz élénké. A vidékről és Sárospatakról egybegyűlt óriási közönség zsufolásg megtöltötte a kollegium legnagyobb termét, a karzatot alig lehetett mozogni, úgy megtömté a kis diákok lelkes csoportja. A szó legszorosabb értelmében felemelő ünnepséget rendezett itt az ifjúság. Gyönyörű beszédek, a nagy hatással elszavalt hazafias versek, a dalárda remek régi magyar énekei, a zenekar kitünő nótái után zúgó tapsvihar reszketette meg a kollegium falait, a lelkesedés mindinkább fokozódó hatása alatt a közönség valóságos elragadtatással tintetett. Este tánc volt, mely eltartott kivilágos kivirradtig.

* **Nagyimályban** ez évben is úgy mint minden esztendőben megtölték a szabadság emlékünnepet. A »Barnay« étteremben nagy társasvacsorán gyűltek egybe a város és a vidék színe java és a polgárság. Körülbelül 150 személy előtt mondotta el **Sulyovszky** István szép és hazafias beszédét, amelyet zajos és hosszantartó éljenzés követett. Azután **Viczmány** Ödön emelt poharat és lendületes, valóságos szónoki vervelem elmondott hazafias beszédében örül az új rendszer ébredésének, a régi korrupt rendszer pusztulásának. Lelkesedik a jog, törvény és igazság eszményeiert és meg-meg ujjuló tetszésnyilvánítás és tetszés közben éljenzés és taps mellett fejezi be nagy hatást keltett beszédét.

* **Varannón** e nap jelentőségéhez hiven, fényesen ünnepelte meg a város intelligenciája március idusát. A rendezőség élén **Füzeséry** György főszolgabíró mint a kaszinó elnökének elnöklelte alatt **Cséri** Herman, **Gaál** Sándor és **Werner** Gyula állottak. Az ünneplé, mely este 8 órakor vette kezdetét társasvacsorával és táncsal volt egybekötve. A dalárda élénkelte a »Szózatot«, melyet a diszes közönség áhitattal és álva hallgatott végig. Azután **Füzeséry** György mon-

dotta felköszöntőjét, melyben a szabadság, egyenlőség és testvériség magasatos eszméjét fejtegetve, poharat a haza és polgárai jólétére emelte. A második fogás után Dr. Csöke József mondotta el szép és poetikus felköszöntőjét, poharat a magyar nőkre, a lelkes magyar honleányokra ültette. Azután Zselvay Bogdán az örök emlékezetes dicsőséges 48-as nagy napok jelenlévő szereplőit; Füzesváry György főszolgabíró, Antalóczy Antal kir. járásbíró s Lédermann Adolf volt vörös sapkás honvédet a közönség lelkes éljenzése közben éltette. A banket után tánc következett, melynek csak a reggeli órák vetettek véget. Jelen volt hölgyek névsora:

Asszonyok: Bodor Gaborné, Diószeghy Jánosné, Füzesváry Györgyné, özv. Füzesváry Menyhértné, Dr. Friedmann Kálmán, Gruseo Ferenczné, Horváth Sándorné, Loisch Béláné, Pereszlényi Istvánné, Strompf Pálné, Sztankó Lászlóné, Udvardi Viktorné és Werner Gyuláné.

Leányok: Antalóczy Margit, Füzesváry Berta, Gaál Margit, Gruseo Henriette, Klár Rózsika, Pikna Vilma, Sztankó Klár és Zselvay Ida.

* **Színán nagy lelkesedéssel ünnepele.** A vidék intelligenciája is oda-sereglett. A megnyitó beszédet *Lehozky* Endre esperes tartotta. Azután szavaltak és beszéltek még többen is. A hazafias ünnep emelkedett hangulattal ért véget.

* **Szerencsen** szép lelkesedéssel ünnepelelték meg a sajtószabadság nagy napját. A Szerencsi Nemzeti szövetség által az Arany Sas-ban nagy számmal jelent meg a város színe java. A megnyitó beszédet *Paszlaszky* Sándor lelkes éljenzése közben mondotta el. Azután szebbnél szebb hazafias szavallattal emelték a hangulatot. Az ünnepség után nagy társasvacso-ra volt.

HIREK.

Kossuth.

— 1899. március 20. —

Tavaszhozó, láncottörő márciusnak szomorú szent napja van. A minap gyújtott örömtűzek kialusznak, helyüknek gyöngyben pislogó kis mécsesek foglalják el. Kossuth Lajosnak gyújtja a nemzet milliói hü fia.

... Nehéz fellegek tornyosultak a hazának egén. Nagy reformok voltak ugyanis készülöben. A nemzet egy tekintélyes része nem akarta és harca kelt. A csak alkalmat leső és itt kedvező talajt találni vélt reakció nyomában felütötte fejét. Gyűlölt és lomtárban feledt egének nevei tünnek a látóhatáron fel — és erősen kezdett fujni nyugatról a reakciónak maradiság posványából táplált szellője. Ugy látszott, hogy már polgárdüh emésztja a magyart. Kétségbeesésében oda fordult tehát, hová annyiszor küldte panaszos szavát, messze idegenben leáldozó napja felé. És ő izent nekünk és irt ragyogós csillagok mellett — s megírta hattudalait. Azt írta, hogy csak haladva haladhat a magyar, különben elenyevőd, örlő szó emészt meg. A kedélyek lecsillapodtak és a nemzet meg volt mentve. Aki annyiszor szabadította meg, szívének utolsó dobbanásával is őt mentette meg.

De a próféta elzengette hattudalát, nyugalomra kellett hát térnie. Jöttek ismét szomorú napok — míg egy fagyos márciusi estén megjött a Hiob hír, hogy kiszenvedett. Az imádságos könyv kicsett kezünkéből, a földmivelő busan hagyta ott ekéjét, a munkás keseredve hagyta oda szerszámját, az író félredobta pennáját, a cigány ketté tépte hegedűjének hurjait. Akit any-

nyiszor kértünk, hogy ne sirj, több nem is sirt, hanem sirtunk mi eleget.

Podig reá a halál megváltás volt. Mert aki maga hazát millióknak adott, ő maga bujdosó, majd hazatért. Minekünk parányoknak minden évben megnyílik a hazának keble, erdő, mező, róna mincünk kitarul, aljas cselzővőnek, lelketlen kufárnak mindegyiknek van hazája, de ő idegen maradt.

Most legalább honi földedben pi-henz te küzdő hős. De csak tested tért nyugalomra, hogy ne fájjon több neki, mi nekünk annyira fáj. A lelked a sirod felett lebeg, hogy izen majd nemzedetnek, ha kell. — Porhüvelyed aludja hát fájdalomtalanul álmaid, az a kevés föld pedig, melyen fejed nyugszik: »majd elmondja néked, majd elsguja lágyan, hogy téged áld mindenki szerte a hazában. Rád gondol az ifjú, hogy ha nagyot érez s téged fűz az aggkor legszebb emlékéhez. Elmondja, hogy nálunk ragyogó név sok van, osztozók a fényben és a hatalomban, kik közül tisztelni is, egyiket-mást lehet, de — szent név csak egy van s ez a név a *Tiedt*.

sz. á.

* **Személyi hír.** *Tóth* István kir. pénzügyminiszteri titkár, a helybeli kir. pénzügyigazgatóság megvizsgálása céljából városunkban időzik.

* **Ügyvédi kamara.** A máramaroszigeti ügyvédi kamara Nehrebczky György ügyvéd ungvári lakost az ügyvédekörrel vezetett lajstromból elhallozása miatt törölte s irodája részére gondnokul Remeniczy Mihály ügyvéd ungvári lakost rendelte ki.

* **Halálozás.** *Dorosnyák* László Szerencs város képviselőtestületi tagja; a szerencsi általános ipartestületnek 3 éven át volt elnöke, f. hó 10-én két napi rövid szenvedés után Tállyán a szülei házában elhunyt. Temetése 12-én Tállya város közönségének nagy részvételével ment végbe.

* **Rendőrkapitányi állásra** — mint értesülünk — eddig ketten pályáznak: *Schmiedt* Lajos, a ki eddig Sátoralja-ujhely nagyközség rendőrtanácsosa volt és *Kisfaludy* József Nagy-Károly város jelenlegi rendőrkapitánya. A főispán minden esetben a pályázók közül azt fogja kinevezni, a ki leghivatottabb lesz erre az állást betölteni.

* **Szerencs tanúgye.** Szerencs képviselőtestülete f. évi március 11-én gyűlést tartott, a melyen fontos határozatot hoztak a község népnevelési jóvendője érdekében. Miután a tanfelügyelő azon ígéretét és nyilatkozatát vették, hogy ha a község az iskolai helyiségekről gondoskodik, az állam hajlandó abba a tanerőket adni; — a képviselőtestület egyhangulag elhatározta, hogy 4 tanteremből álló iskolát épít és azt az állam rendelkezésére bocsátja. A felmerülő dologi kiadásokat úgy, mint az épület állandó jó karban tartását és berendezését is magára vállalja.

* **Színház.** Még nincs teljes bizonyossággal eldöntve, vajjon jön-e Ujhelybe Komjáthy, vagy pedig nem. Mar megírtuk lapunk egyik előző számában, hogy Barthos főszolgabíró, miután Tiszay bejelentette, hogy ezen szezonban nem tart igényt továbbra az ujhelyi színházra, értesítette Komjáthyt a debreceni színház igazgatóját ki már előbb folyamodott, hogy az ideai tavaszi szezonra a színház rendelkezésére áll. Időközben Komjáthy engedélyt nyert a nyiregyházi színházra. Mindazonáltal értesítette Barthos főszolgabíró, hogy eljön Ujhelybe a dolgok megbeszélésére. Ebből azt következtetjük, hogy lesz tavaszi színház szezonunk, mert Komjáthy ösméri a nyiregyházi szezo-

nok rossz hírét, ahol a színház fekvése és ennek folytán a közönség idegenkedése színész körökben valóságosan fel-lelmettette Nyiregyházát. Komjáthy — mint tapasztalt és kitűnő színigazgató — tudja azt, hogy Ujhely két hónapos tavaszi szezonra jó társulattal, mint az övé, — vetelkedik a legjobb hírvárosokkal. A közhangulatból azt olvassuk ki, hogy Komjáthynek itt az ideai tavaszi szezonja fényesen sikerülne, mert bizonyos vesszük a tapasztalt nagy érdeklődésből, mely az ideai szezon és Komjáthy elhatározását türelmetlenül várja, — hogy már a bérlet is nagy eredményt mutata.

* **Párbajügy.** *Bernaviczky* István Ungvár város rendőrkapitánya és *Mocsáry* Miklós az »Ungvári Közöny« munkatársa között múlt év augusztus hó 2-án lefolyt párbaj vétségének tárgyalása f. évi március 10-én volt a beregszászi kir. törvényszék előtt. A tárgyalást a törvényszék az »Ungvári Közöny«-nek, az állítólagos sértést tartalmazó lappeldánya beszerzése végett elhalasztotta.

* **Tűz Gálzécson.** Lapunk zártkörű értesít bennünk tudósítónk, hogy Gálzécson nagy tűz volt. Három ház leégett. A tüzesetről szólt részletesebb tudósítást a jövő számban hozzuk.

* **A sátoralja-Ujhelyi iparosok önképző egylete** a márciusi napok emlékeztetére a városi színházban folyó hó március hó 19-én (vasárnap) délután 5 órakor felolvasás és szavallattal egybekötött ünnepséget rendez. A bemenet szabad. Páholyjegyek *Reichard* Jenő egy. titkárnál kaphatók.

* **Kávéház megnyitása.** *Breiner* Hermann »Központi Kávéházának« ünnepeles megnyitása a közönség nagy érdeklődése mellett ment végbe. A kávéház zufoalósá megtelt, a közönség körében hölgyeket is látunk. *Radics* Károly kitűnő miskolci bandája igen szépen hozta a szebbnél-szebb darabokat, *Molnár* Jancsi magyar nótáival ragadtatta el a közönséget.

* **Meghívó.** A sátoralja-ujhelyi *kereskedelmi társulat* folyó hó 29-én szerdán d. u. 4 órakor a városháza nagytermében tartandó *évi közgyűlésre* a társulat tagjait tisztelettel meghívják. Tárgyak: 1. Titkári jelentés. 2. A számadások megvizsgálása és a jövő évi költségvetés megállapítása. 3. Az alapszabályok 14. §-a értelmében 4 kisorsolt választmányi tag választása. 4. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása 5. Indítványok tétele s tárgyalása. Sátoralja-ujhely 1899. március 18-án. Schön Sándor, társ. elnök. Schneider Jakab, társ. titkár.

* **Uj módu család.** A mult napokban járt Sátoralja-Ujhelyben egy szélhámos, aki galiciai kereskedőnek adván ki magát, felkeresett egy itteni szegény kereskedőt és árut adott el neki olyképpen, hogy a szállított áru feladásánál után vesz 80 frotot a hátralekös összegről pedig váltót vesz. A szállított ur elpályázott, pár nap mulva meg is érkezett a láda a vevő kereskedő címére 80 frot utánvétellel. Valósággal összekapargatta és csak nagy nehezen tudta az utánvételi összeget megkeríteni. Kiváltotta az árut. A mint felbontja a ládat, talál benne nagy papiros halmazt meg egy kisebb ládat, szoval mindent, csak értékes árut nem. Így ült fel szegény feje egy szélhámos új módu csalásának. A szükséges intézkedéseket sűrűsöen megtette: az utánvételt 80 frot összeget táviratilag letiltatta. Ki tudja hány áldozata van ez új módu csalásnak.

* **Völgények és a Budapestre rándulók** figyelmébe ajánljuk azon remek szép ékszerket és ezüstárukat, melyek a kolozsvári prot. szeretetház javára rendezett sorsjátékból visszamaradtak és *Benedek* Gábor és *Testvér* ékszerészeknél, Budapestben, Kossuth Lajos-utca 17. szám. a bámulatos olcsó eladásra vannak kiállítva. Ezen megbízható cég, melynek tulajdonosa 30 évi fenállás után a magánéletbe vonul vissza, felozlásban van és folyó évi augusztus 1-én teljesen megszűnik. Ennek következtében az összes arany és dragakő ékszerait, ezüstáruait és svájci zsebrókait még a beszerzési áron alul

is eladja. Evőkészletek 15 pr. ezüsből grammanja faconnal együtt 5 kr.

— **A hölgyvilágnak a tavasz** beálltával sokszor gondot okoz, hogy hol szerezz be ruhazükségletet. Mint értesülünk, a nemrég egyesített *Ats* és *Társai* utódai, *Gartner*, *Holvay* és *Társai* cég (Budapest, *Szerverta-tér* 4) női divat szalonjába megérkeztek a legdivatosabb szövetek, lyoni selymek, eredeti francia és angol ruhamodellek, szebbnél szebb kabátok, gallérok, köpcönyek. Ezen előkelő cég ruhákat, konfekciókat, francia és angol miniták után mérték szerint a legszebb kivitelben mérsékelt áron készít saját műtermében, s vidéki megrendelésekre kiváló gondot fordít.

* **Legjobb minőségű furmint** vessző nagy mennyiségben kapható özv. *Buza* Józsefnél Tolcsván.

APRÓ REGÉNYEK.

GYÖZELEM.

Írta: *Erényi Nándor*. (3)

Az ügyvéd megkérte Margit kezét. Nem hízett hámozott, egyszerűen tudtára adta Gróthnak és feleségének, hogy ő szereti Margitot, ő gazdag, nagyon gazdag és független. Természetes, hogy a felesége szülei a vagyoni bukástól meg lesznek mentve.

Ugy beszélt, mint vevő szokot az eladóval. Félre nem érhető hangsúlyzással mondta a szavakat és oly számközoán nézett végig Gróth-páron, hogy azok megrendültek. Végigtekintettek szereplésükön a kis városban; Gróthné a جوروكra gondolt, melyek hűségának olyanannyira hizelegett; Gróth előtt megjelent ismét a tulipán-utcai szatócs-üzlet szappan és fagyuké zletével és — siettek igent mondani.

És Margit? Az apa beszélt leányával és Margit — határozott. Csak egyetlen percig habozott a választáskor. Egyfelől kollodszülei, másfelől rombadélt bolélog-sága.

Oda fordult *Zsilinszky* Mórhoz: — Neje leszék uram, ha megmenni szüleit.

Másnap magához hívatta Méreyt. Teljesen nyugodt volt.

— Mérey ur, tudatom önnel, hogy *Zsilinszky* ügyvéd neje leszék, a ki megmentette szüleit.

A leány felemelkedett, szebb volt, mint valaha:

Az ábrándnak vége, jön a valóság. Az a valóság, melyben éltem ezélt. Távozott, magára hagyva a férfit, a ki egész világát, egész életét összeropva látta maga előtt.

... Az ajtó csendesen kinyílt. A vastag szmýrna szőnyeg felfogta a közeledőket lépteit. Margit csak akkor fordult meg, mikor Mérey, Kálmán csendesen megérintette vállát.

Halászápadt lett és visszalépett: Minek jött ide, boldogtalan! — sutogta — határozatomat megmáshíthatatlanul tudtára adtani, nyugodjunk bele a sors akarataiba.

(Vége következik.)

A szerkesztőség üzenete:

Kaszinó tag. Igen érdekes és kedves foglalkozást adott az Ön kérdése nekünk, de még ez idő szerint a feleletet el nem készültünk; majd egy hosszabb cikkben fogjuk megmenni a tárcoróvatban.

Nem közölhetők: Vége, Sohasem! A nagy azari béres.

Kiadja:

A SZERKESZTŐSÉG.

Tanulók

felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

Szerencse kell az embernek!

A negyedik magyar királyi szabadalmazott osztály-sorsjáték I. oszt. sorsjegyei már kiadattak és mi az időközben előjegyzett megrendelések eszközölését megkezdtük. A nagymérvű szerencse eredményeinek köszönhetően, hogy **hozzánk** oly nagy számban érkeznek megrendelések.

Miután Fortuna már előzetesen is kedveskedett nekünk, most újból szerencsénk volt, amennyiben a mostani 3. és 4. osztállynál a 80.000 és 90.000 koronás főnyereményeket mi fizettük ki vevőinknek. Nem is egészen 1 fél év alatt **nálunk** körülbelül egy és egy fél millió koronát nyertek.

Szigoruan reális és pontos kiszolgálásunknál fogva vevőinknél bel- és külföldön a legnagyobb bizalmat nyertük el.

Ennélfogva kérjük, hogy ujonnan belépő vevőink is ajándékozzanak meg bizalmukkal és kísérjék meg szerencsájuk megalapítását egy sorsjegynek minél előbbi megrendelése által.

Tanácsos a megrendelést minél előbb beküldeni hozzánk, mert így előreláthatólag abban a helyzetben leszünk, hogy a rendelést azonnal eszközöljük, ha a megbízást f. é. márczius hó 30-ig kézhez kapjuk.

A negyedik magyar királyi szabadalmazott osztály-sorsjáték tervének beosztása ugyanaz, mint a harmadiknál volt és a 6. osztályban huzás alá kerülő nyeremények sorozatát alant közöljük.

A betétek is ugyanazok maradtak és az I. osztály sorsjegyeinek ára a következő: $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy 6 frt, $\frac{1}{2}$ eredeti sorsjegy 3 frt, $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy 1 frt 50, $\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt — 75

A befizetések postautalványon küldhetők, vagy mi utánvétellel küldjük a sorsjegyeket.

A magyar királyi szabad. osztálysorsjáték **50,000** nyereménye a következő. A hivatalos tervezet 9. §. értelmében szerencsés esetben **1,000,000** korona. A főnyeremények: különösen 1 jutalom 600 000 korona, 1 főnyeremény 400 000 korona. 1 nyeremény 200 000 kor. 2 nyeremény 100 000 kor. = 200 000, 1 nyeremény 90 000 kor., 1 nyeremény 80 000 korona, 1 nyeremény 70 000 korona, 2 nyeremény 60 000 korona 120 000, 1 nyeremény 40 000 korona, 5 nyeremény 30 000 korona 150 000, 1 nyeremény 25 000 korona, 7 nyeremény 20 000 korona 140 000, 3 nyeremény 15 000 korona 45 000, 31 nyeremény 10 000 korona 310 000, 67 nyeremény 5 000 korona 335 000, 3 nyer. 3 000 korona 9 000, 432 nyeremény 2 000 korona 864 000, 763 nyeremény 1 000 korona 763 000, 1238 nyeremény 500 kor. 619 000, 90 nyeremény 300 kor. 27 000, 31700 nyeremény 200 kor. 6 340 000, 3900 nyeremény 170 korona 663 000, 4900 nyeremény 130 kor. 637 000, 50 nyeremény 100 kor. 5 000, 3900 nyeremény 80 korona 312 000, 2900 nyeremény 40 korona 116 000, **50 000** nyeremény és jutalom **13,160 000** korona értékben, melyek hat osztályban sorsoltatnak ki és készpénzben lesznek fizetve, csak-hogy szerencse kell az embernek!

Török A. és Társa

nemzetközi sorsjegyiroda,

a m. kir. szabad. osztálysorsjáték főelrusítója
Budapest, Váci-körút 4A.

Landesmann Samu szijgyártó és nyerges

SÁTORALJA-UJHELY. Rákóczy-utca. (Kis-placz.)

Javításokat jutányos áron kifogástalanul eszközöl.

Dísz- és igás-lószerszámok, különleges ostorok, ostoronyelekből nagy raktár. — Lovak ápolásához szükségesetű mindenféle különlegességek és eszközök. Legfinomabb bőrszírok, kenőcsök, szappanok, lakkok. — Vadászati eszközök nagy választékban.

Sérvekötőkben nagy raktár.

Értesítés.

Van szerencsém e város és vidéke n. é. közönségének b. tudomására hozni, miszerint itt helyben a

„Kőbányai söresarnok“-ot,
és az ezzel kapcsolatos

NÉPKERT vendéglőt

átvettem, s azt folyó hó 19-én

Lukács Károly zenekara közreműködésével
MEGNYITOM.

Miután ezt a n. é. közönség tudomására hozni bátor vagyok, legyen szabad nagybecsű figyelmüket felhívni saját felügyeletem alatt vezetett **konyhámba**, és kitűnő tiszta kezelésű **boraimra**.

Naponként friss csapolás! Egy villásreggeli tetszés szerint választva egy pohár friss márcziusi sörrel 20 kr.

Bankettek rendezését elvállalom, étkezést úgy vendéglőmben, mint házhoz hordva jutányosan eszközölöm.

Számos látogatást kér tisztelettel

Szimesán László.

Köhögés és rekedtség ellen.

páratlan szer a rendkívül kellemes ízű és teljesen ártalmatlan szereklőli u. m. hársfávirág, hársfamez és cukorból készült

Hársfamez-cukorkák,

melyeknek doboza 25 kr.

A KRIEGER-féle

TOKAJI

China-Vasbor

vérszegénység, sápkor, étvágytalanság gyógyítására és egyene gyermekek erőbítésére a leghatásosabb készítmény. Kitűnő sajtóságait az orsz. egészségügyi tanács is méltatta s ajánlására helygymnászteri engedéllyel látattok el

Egy üveg 3 frt, kis üveg 1 frt 60 kr.

Legtökéletesebb aratizáló és szépítő szer:

Akácia arc-crème 1 frt.

Akácia szappan 50 kr.

Ezen szerék utánzatok ellen törvényesen védve vannak.

Főraktár:

Krieger György

Korona-gyógyszertár, Budapest, VIII.

Kalvin tér.

Kaphatók a gyógyszertárakban.

5-6.

Első zempléni megyei honi butoresarnok.

S.-A.-UJHELY.

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a „Vörös ökör“ emeletén levő **5 teremben** a legkényesebb izlésnek is teljesen megfelelőleg jól berendezett

BUTORRAKTÁRAMAT

a n. é. közönség kényelmére ezzel kapcsolatosan ugyanótt a földszinten egy **nagyszabású butorraktárral** megnagyobbítottam.

Kik eddig nálam bevásárolni szívesek voltak, meggyőződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáramban csakis jó és szolid minőségű és bármikor kiválósnak megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig, úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

63—4

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.